

Ktorá sviatosť je najdôležitejšia? Existuje hierarchia sviatostí?

Jozef Duháček

14. augusta 2020 ✝ Cirkev

Katolíci majú sedem sviatostí, ktoré sú viditeľnými znakmi neviditeľných milostí, ktoré sa vyslúžením sviatostí udeľujú. Rôzne sviatosti sa udeľujú pri rôznych potrebách a príležitostiach a milosti, ktoré z nich plynú sú tiež rôzne. Ak by neboli, nebolo by treba sedem rôznych sviatostí. Ktorá sviatosť je ale najdôležitejšia? Je nejaká dôležitejšia ako iná? Tridentský koncil v 3 kánone siedmeho zasadania hovorí, že nemáme považovať všetky sviatosti za rovnako dôležité. *„Ak by niekto povedal, že všetky sviatosti sú rovnako dôležité a že medzi nimi nie je jedna dôležitejšia ako druhá, anathema sit!“*

Takže, prirodzene, vyvstáva otázka aká je **hierarchia sviatostí**?

Ľudia rôznu hodnotu sviatosti zvyčajne nereflektovane uznávajú, ale nezhodujú sa na tom, ktorá je naj. Zvyčajne vychádzajú zo svojich osobných preferencií a potom zvyknú robiť chybu a nesprávne sa argumentuje z kauzality. Jeden povie, že je to Eucharistia, lebo je v nej samotný Kristus, iný povie, že bez sviatosti kňazstva by žiadna Eucharistia nebola, preto je dôležitejšia tá. A tak ďalej.

Svätý Tomáš k tomu ako dobrý filozof a poriadny teológ pristúpil veľmi rozvážne. Najprv ukáže, že je rozdiel medzi „dôležitosťou“ chápanou ako veľkosť, veľkoleposť, nádhera, ušľachtilosť a „dôležitosťou“ chápanou ako priorita v kauzalite. Tie nie sú rovnaké a bolo by logicky nesprávne miešať tieto dva aspekty a z nich vyvodiť záver. Veď bolo treba najskôr stvoriť Adama a spáchať dedičný hriech, aby mohol prísť Vykupiteľ, ale to samé o sebe nerobí dedičný hriech „dôležitejším“.

Pokiaľ hovoríme o dôležitosti ako o aspekte z ktorého je sviatosť vynikajúcejšia, nádhernejšia, ušľachtilejšia, plnšia, bohatšia a prospešnejšia, tak je to bez pochybnosti Svätá Eucharistia, pretože v nej je Kristus, zdroj milosti, prítomný sám, priamo, osobne a bezprostredne, zatiaľ čo ostatné sviatosti sú len znaky a nástroje, ktorými je milosť udeľovaná zo zdroja, ktorým je samozrejme len a jedine Kristus. Tieto sviatosti sú stvorené entity a keďže stvorenie je nižšie ako Stvoriteľ, je zrejmé, že **Eucharistia je v tomto ohľade najdôležitejšia.**

Avšak ak sa to vezme do úvahy v druhom ohľade, niektoré sviatosti majú prednosť pred ostatnými. Napríklad krst je najdôležitejší z hľadiska jeho **nevyhnutnosti** pre spasenie. Bez Eucharistie je spása síce veľmi náročná, pretože človeku chýba zdroj posväcujúcej milosti v boji s telom, svetom a diablom, nie je však nemožná ani vylúčená. Krst je však nevyhnutný, pretože iba krstom (vody, krvi, túžby) sa sníma dedičný hriech a katolícka teológia učí, že s dedičným hriechom, hoci by človek bol inak cnostný a spravodlivý, nemožno dosiahnuť blažené videnie Boha. Sviatosť kňazstva je zasa najvýznamnejšia, pokiaľ ide o nezmazateľný znak a moc konať niektoré úkony, ktoré udeľuje príjemcovi. Dáva človeku podiel na kňazskej moci Krista kňaza a tiež mu dáva moc premieňať chlieb a víno, čo je presahuje všetko ostatné, čo človek dokáže urobiť. Dokonca aj manželstvo je jedným ohľadom naj a to v jeho symbolike – manželstvo

symbolizuje spojenie Krista s Cirkvou, prípadne spojenie Jeho ľudskej a Božskej prirodzenosti v jednej Osobe.

A neexistuje dôvod, prečo by nejaká vec nemohla byť najväčšia v istom ohľade a zároveň by nebola najväčšia celkovo. V zjednodušenom pohľade však stoja ostatné sviatosti nižšie ako svätá Eucharistia, ktorá je pravé Telo a Krv samotného Syna Božieho.

Sv. Tomáš toto hovorí takto Summa theologiae, IIIa, q. 65, a. 3, c &: *„Odpovedám, že v absolútnom zmysle, je sviatosť Eucharistie najväčšia zo všetkých sviatostí: a to sa môže dokázať tromi spôsobmi. V prvom rade preto, lebo vo svojej podstate obsahuje samotného Krista: zatiaľ čo ostatné sviatosti obsahujú určitú inštrumentálnu moc, ktorá je len časťou Kristovej moci, ako sme už uviedli inde (q 62, a 4, ad 3). A to, čo je niečím vo svojej podstate je vždy dôležitejšie, ako to, čo je také, len účasťou.*

Po druhé, je to zrejmé z toho, ak sa vezme do úvahy vzťah sviatostí k sebe navzájom. Zdá sa totiž, že všetky ostatné sviatosti sú zamerané, pokiaľ ide o ich cieľ, práve k Eucharistii. Lebo je zjavné, že sviatosť kňazstva je ustanovená predovšetkým k vysluhovaniu Eucharistie. Sviatosť krstu zasa k prijatiu Eucharistie. A zdokonalenie človeka birmovaním slúži k tomu, aby sa nebál, bol odvážny a nestránil sa Eucharistie. Pomocou pokánia a posledného pomazania sa človek dokáže správne a náležite pripraviť na hodné prijatie Kristovo tela. A manželstvo sa prinajmenšom svojou symbolikou dotýka tejto sviatosti; lebo predstavuje spojenie Krista s Cirkvou, ktorého obrazom je aj Eucharistia: Preto hovorí apoštol (Ef. 5:32): „Je to veľké tajomstvo, hovorím o Kristovi a Cirkvi.“

Po tretie, je to zrejmé ak pohliadneme na obrady sviatostí. Takmer všetky sviatosti končia v Eucharistii, ako hovorí Dionýzius (Eccl. Hier. Iii): teda tí, ktorí boli vysvätení, dostávajú sväté prijímanie, ako aj tí, ktorí boli pokrstení, ak sú dospelí.“

Zvyšné sviatosti sa dajú navzájom porovnávať niekoľkými spôsobmi. Z dôvodu nevyhnutnosti je najväčšia zo sviatostí krst; zatiaľ čo z hľadiska dokonalosti je na prvom mieste kňazstvo kým birmovanie drží stredné miesto. Sviatosti pokánia a posledného pomazania sú na nižšom stupni, ako sviatosti uvedené vyššie; pretože, ako je uvedené vyššie (článok 2), sú zamerané ku kresťanskému životu, nie priamo, ale akcidentálne, inak povedané sú ako nápravné opatrenia proti odhaleným nedostatkom. A tu sa niekedy posledné pomazanie dáva porovnania so sviatosťou pokánia, a birmovanie sa porovnáva s krstom; Týmto spôsobom je sviatosť pokánia potrebnější, zatiaľ čo posledné pomazanie je dokonalejšie.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/ktora-sviatost-je-najdolezitejsia-existuje-hierarchia-sviatosti/>